

HOLLÓSI ZSOLT:

Levél Marosvásárhelyről

Ez év januárjától Szeged erdélyi testvérvárosa Marosvásárhely. Az intézményesített kapcsolatot az élő, személyes kötődések, barátságok teszik valódivá. E kapcsolatokon keresztül kaphatunk igazi képet a forradalom utáni Erdély -- sajnos -- egyre sötétebb hétköznapijairól. Az itt következő levél a legszemélyesebb dokumentum, de éppen a személyes hang, a keresetlen szavak, a csapongó gondolatok teszik hitelessé. Egy vásárhelyi orvostanhallgató leveléből idézünk:

"(...) Nem tudom, hogyan formáljam, öntsem szavakba gondolataimat. Rengeteget szeretnék elmondani. Tudom, hogy érdekel minden, ami velünk történik, de én folyton magamról beszélek.

Elmondjam, hogy mi okozott törést bennem, miért veszítettem el az emberek iránti bizalmamat? Talán, egy év múlva egészen másképp fogok visszagondolni rá. Barátaim nem értenek meg, folyton azt hallok, "miért ragaszkodsz ahhoz, hogy itthon maradj?" Mert gyáva vagyok, és nem tudnám elviselni, hogy hazátlannak bélyegezzének? Lehetséges, de idehaza is éppen eleget hallottam már azt, hogy "bozgor". Ahogy Tompa mondta, ki hazát cserél, szívet cseréljen.

Úgy állunk, hogy rengetegen elmentek és jelenleg is menni készülnek. Főleg fiatalok! Lehet, hogy nem érted meg! Vannak pillanatok, amikor én is ezt látom a legjobb megoldásnak, de a következő percben önmagammal kerülök szembe. Nem tudom tisztázni, mit is akarok. Mikor lesz vége a hazudozásoknak, az aljas rágalmaknak? Mikor érezhetem, hogy nem kisebbség közé tartozom, hanem ugyanolyan ember vagyok, mint a többiek.

Egyik tanárunk fogalmazott jól: a nacionalizmus a többség részéről elnyomást jelent, a kisebbség részéről fennmaradásért való küzdelmet. Érzem, hogy képes vagyok meggyűlölni őket, mert most már nyíltan éreztetik: utálnak a létezésünkért és jogos követeléseinkért. Hogyan lehet bízni egy olyan emberben, aki egyik szavával meghazudtolja a másikat? Az egyetemünkön egyébként semmi sem változott. A román kollégák megalakították az Egyetem¹isták Ligáját.

Olyan-"testvéri" kapcsolatban vagyunk, hogy meg sem hallgatnak bennünket. Az, hogy a marosvásárhelyi orvosi egyetem valamikor magyar tannyelvű volt, "sztálinista", "nacionalista" megnyilvánulás. Szerintük az a demokratikus, ha vegyes, román-magyar oktatású lenne. Nem számít, hogy az országban még öt orvosi egyetem van csak román tanítással. Teljesen "nacionalista" gondolat a paritás, a külön iskoláztatási szám, a magyar oktatás jogos követelése részünkről.

Már ultimátumot is benyújtottunk, bejelentettük, hogy ülősztrájkot kezdünk. De a tanügyminiszter-helyettes Demény Lajos lefújta minden tervünket. Bizalmat kért, hogy mindent megtesz az érdekében, és csak utolsó lépésként válasszuk a sztrájkot. (...) Már mindenki kedvetlen, bizalmatlan. Hol van a forradalom utáni felszabadult, örömteli hangulat? Hol van az a sokat hangoztatott testvéri érzés, amikor letépi a magyar feliratú hirdetések, bemázolják a magyar feliratú táblákat, sőt még a hősi halottainkat sem kímélik? Ez lenne az út Európa felé?

Legyünk optimisták?! Azt hiszem, még sok-sok víznek kell lefolynia a Maroson, míg itt a dolgok rendeződnek. Csak bírjuk kivárni!!! Tisztelem és becsülöm példaképeinket: Sütőt, Kányádit, Marosi Barnát, Markó Bélát és a többieket, csak hozzájuk hasonló erővel nem rendelkezem."

Marosvásárhely, 1990. március 1.

Lapzártakor hallottuk a szörnyű híreket Marosvásárhelyről. Amikor véres pogromok, szervezett magyar-vadászat történik, amikor Sütő Andrást, az erdélyi magyarság lelkiismeretét a -- vasgárdisták mai utódai által -- felbőszített tömeg brutálisan összeveri, akkor a józanelme megnémul. Legvéresebb sejtéseink következtek be...